

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки

Факультет (інститут) географічний

Кафедра економічної та соціальної географії

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІЧНА І СОЦІАЛЬНА ГЕОГРАФІЯ

підготовки _____ бакалавра _____

галузі знань _____ 01 Освіта / Педагогіка _____

спеціальності _____ 014 Середня освіта (Географія) _____

освітньо-професійна програма Середня освіта. Географія. Економіка _____

Силабус освітнього компонента «РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІЧНА І СОЦІАЛЬНА ГЕОГРАФІЯ» підготовки бакалавра, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта (Географія), за освітньою програмою Середня освіта. Географія. Економіка.

Розробник: Мандрик І. П., доцент кафедри економічної та соціальної географії, кандидат географічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Ткачук Н. М.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри економічної та соціальної географії

протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри:

Погребський Т. Г.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента, денна/заочна форма навчання
Денна форма навчання / заочна форма навчання	галузь знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальність 014 Середня освіта (Географія) освітня програма Середня освіта. Географія. Економіка Освітній рівень бакалавр	нормативний
Кількість годин/кредитів 210/7		Рік навчання 4 / 5
		Семестр 7, 8 / 9, 10
		Лекції 64 / 24 год. 7 / 9 семестр – 34 / 12 год. 8 / 10 семестр – 30 / 12 год.
		Практичні (семінарські) – 60 / 22 год. 7 / 9 семестр – 30 / 10 год. 8 семестр – 30 / 12 год.
		Самостійна робота – 72 / 138 год. 7 / 9 семестр – 36 / 68 год. 8 / 10 семестр – 36 / 70 год.
		Консультації – 14 / 26 год. 7 / 9 семестр – 7 / 13 год. 8 / 10 семестр – 7 / 13 год.
ІНДЗ: немає	Форма контролю: 7 / 9 семестр – залік 8 / 10 семестр - іспит	
Мова навчання Українська		

II. Інформація про викладача

Викладач	Мандрик Ірина Петрівна
Науковий ступінь	Кандидат географічних наук
Вчене звання	Доцент
Посада	Доцент кафедри економічної та соціальної географії
Телефон	+380508874739
e-mail	Mandryk.iryana@vnu.edu.ua
Дні занять	http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу. Освітній компонент «Регіональна економічна і соціальна географія» передбачає ознайомлення з його теоретичними засадами, процесами формування політичної карти світу та її особливостями на

сучасному етапі. Особлива увага приділяється аналізу економічної і соціальної специфіки всіх регіонів світу, який здійснюється за типовою географічною схемою, що охоплює склад території і економіко-географічне положення, природні умови і ресурси, населення, історико-географічні особливості формування території, макроекономічні параметри розвитку і роль регіонів і окремих країн у світовому господарстві, галузеву структуру господарства, зовнішньоекономічні зв'язки, функціонування рекреаційно-туристської сфери. Розглядаються такі регіони світу: Західна Європа, Північна Європа, Південна Європа, Центрально-Східна Європа, Південно-Східна Європа, Центральна Азія, Південно-Західна Азія, Південна Азія, Південно-Східна Азія, Східна Азія, Північна Америка, Латинська Америка, Північна Африка, Західна Африка, Центральна Африка, Східна Африка, Південна Африка, Австралія і Океанія.

2. Пререквізити і постреквізити.

Пререквізити. Загальне землезнавство, Фізична географія материків і океанів, Основи суспільної географії, Географія населення, Географія промисловості, Географія сільського господарства і агробізнесу, Історична географія з основами етногеографії.

Постреквізити. Просторовий аналіз, Географія світового господарства, Географія світових ринків, Регіонознавство, Управління розвитком регіону.

3. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета освітнього компонента – сформувати цілісний просторово-часовий погляд у здобувачів освіти на сучасні соціально-економічні і політичні процеси в різних країнах і регіонах світу, сформувати чіткі знання та навички складання їх комплексної суспільно-географічної характеристики.

Завдання освітнього компонента: навчити здобувачів освіти складати опис історико-географічних районів світу; характеризувати регіональні відміни у рівнях соціально-економічного розвитку різних типів країн; давати оцінку сучасного рівня і характеру економічної інтеграції країн; складати регіональні комплексні економіко- та соціально-географічні характеристики окремих регіонів і країн світу; давати аналіз регіональних економіко- і соціально-географічних закономірностей розвитку.

4. Результати навчання (компетентності).

Після вивчення освітнього компонента здобувачі освіти повинні:

- володіти суспільно-географічною термінологією та орієнтацію в сучасних процесах світового господарства, які суттєво впливають на географію господарських комплексів зарубіжних країн;
- знати особливості сучасної політичної карти світу, історико-географічних регіонів та типи зарубіжних країн за рівнем соціально-економічного розвитку;
- вміти виявляти особливості територіальної організації суспільства регіонів та країн світу;
- знати особливості природно-ресурсного потенціалу, населення, господарства субрегіонів та окремих країн, їх місце і роль у світовому господарстві, спеціалізацію окремих країн і субрегіонів світу в міжнародному поділі праці;

- складати комплексну соціально-економічну характеристику регіонів та окремих країн світу та порівняльні характеристики регіонів та країн світу (географічного положення, ресурсозабезпеченості, геодемографічних процесів, структури й особливостей розселення населення, галузевої й територіальної структури господарства тощо);

- визначати сучасні проблеми регіонального розвитку країн світу;

- знати основну географічну номенклатуру (центри видобутку корисних копалин, промислового виробництва, великі транспортні вузли та магістралі, світові порти тощо);

- творчо використовувати літературні, статистичні й Інтернет-джерела для підготовки повідомлень, рефератів, аналітичних записок тощо.

У процесі вивчення освітнього компонента здобувачі освіти набудуть таких *компетентностей*:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності вчителя географії та економіки із застосуванням сучасних теорій та методів географічної, економічної та психолого-педагогічних наук, із використанням комплексу міждисциплінарних даних, за умов недостатності інформації та невизначеності умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти **(ІК)**.

Загальні компетентності (ЗК)

– здатність до використання сучасних, в тому числі інформаційних технологій, володіння навичками застосування програмних засобів **(ЗК 3)**;

– здатність до пошуку, обробки та критичного аналізу інформації з різних джерел, до інноваційного мислення, креативності, до генерування нових ідей **(ЗК 8)**;

– Здатність до використання знань в практичній діяльності, до адаптації та дії в нових умовах **(ЗК 9)**.

Фахові компетентності (ФК)

– здатність розкривати структуру і значення природничих і суспільних наук, предмет їх дослідження, історичні етапи розвитку, місце і зв'язки в системі наук **(ФК 1)**;

– здатність використовувати поняття, концепції, парадигми, теорії географії й економіки для комплексної характеристики природних і соціально-економічних явищ і процесів на різних просторових рівнях (глобальному, регіональному, в межах України, локальному) **(ФК 2)**;

– здатність оперувати сучасною географічною й економічною термінологією, законами, концепціями, вченнями і теоріями природничих і суспільних наук, ефективно і вільно їх обґрунтовувати за допомогою письмових, усних та візуальних засобів **(ФК 3)**;

– здатність застосовувати базові знання й практичні навички з природничих і суспільних наук у навчанні та у професійній діяльності **(ФК 4)**;

– здатність усвідомлювати сутність взаємозв'язків між природним середовищем і людиною, розуміти і пояснювати стратегію сталого розвитку людства. **(ФК 5)**;

– здатність пояснювати закономірності територіальної організації суспільного виробництва, просторових процесів та форм організації життя людей у світі,

його регіонах і країнах (ФК7);

- здатність встановлювати роль і місце України у сучасному світі в контексті географічних чинників її розвитку, аналізувати і пояснювати особливості геопросторової організації її природи, населення і господарства (ФК 8);
- здатність до комплексного планування, розробки й реалізації навчальних проектів, підготовки аналітичної звітної документації та презентацій (ФК 9);
- здатність виконувати польові дослідження (природних, суспільних об'єктів і процесів), спроможність проводити педагогічні дослідження, інтерпретувати отримані результати, застосовувати їх у професійній діяльності (ФК 10).

Програмні результати навчання, якими мають володіти здобувачі освіти після вивчення освітнього компонента:

- володіє базовими знаннями і вміннями застосовувати поняттєво-термінологічний апарат, теоретичні та практичні досягнення географічної й економічної наук, методи дослідження, що дозволяє інтерпретувати природні й соціально-економічні явища та процеси, порівнювати різноманітні теорії і концепції, закони і закономірності, різні погляди на проблемні питання географії та економіки (ПРН 3);
- володіє базовими знаннями з географічних та економічних дисциплін, знає географічну номенклатуру (ПРН 4);
- володіє вміннями описувати і характеризувати основні механізми функціонування природних і суспільних територіальних комплексів та окремих їх компонентів, класифікувати зв'язки і залежності між ними, розкривати їх причини, перебіг і наслідки процесів, що відбуваються в них (ПРН 5);
- володіє уміннями здійснювати відбір, аналіз, представлення і поширення географічної й економічної інформації, використовуючи різні письмові, усні, візуальні засоби, картографічні методи, в тому числі інформаційні технології, під час освітнього процесу (ПРН 11);
- володіє умінням навчати учнів користуватися географічною та картографічною мовою в навчальному процесі, застосовувати алгоритми використання картографічної продукції при характеристиці окремих географічних об'єктів і територій (ПРН 17).

5. Структура освітнього компонента

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
7 семестр						
Змістовий модуль 1. Економіко-географічна характеристика Європи						
Тема. 1. Теоретичні й методологічні основи регіональної економічної і соціальної географії	5	2	-	2	1	РП/1
Тема 2. Політична карта світу	7	2	2	2	1	УО/2
Тема.3. Західна Європа	6	4	-	2	-	ІРЗ/1
Тема 4. Німеччина	3	-	2	1	-	ДС/4

Тема 5. Франція	3	-	2	1	-	УО/4
Тема 6. Великобританія	3	-	2	1	-	УО/4
Тема 7. Північна Європа	5	2	2	1	-	УО/4
Тема 8. Південна Європа	4	2	-	2	-	РП/1
Тема 9. Італія	3	-	2	1	-	ДС/3
Тема 10. Центрально-Східна Європа	5	2	-	2	1	П/1
Тема 11. Польща	3	-	2	1	-	УО/3
Тема 12. Південно-Східна Європа	6	2	2	2	-	ДС/4
Разом за модулем 1	53	16	16	18	3	32
Змістовий модуль 2. Економіко-географічна характеристика Азії						
Тема 13. Центральна Азія	7	2	2	2	1	УО/4
Тема 14. Південно-Західна Азія	7	4	-	2	1	П/1
Тема 15. Туреччина	4	-	2	2	-	ДС/3
Тема 16. Країни Закавказзя	3	-	2	1	-	УО/4
Тема 17. Південна Азія	7	4	-	2	1	РП/1
Тема 18. Індія	3	-	2	1	-	УО/3
Тема 19. Південно-Східна Азія	8	4	2	2	-	УО/4
Тема 20. Східна Азія	7	4	-	2	1	П/1
Тема 21. Китай	4	-	2	2	-	УО/3
Тема 22. Японія	4	-	2	2	-	УО/4
Разом за модулем 2	54	18	14	18	4	28
Контрольна робота 1						Т/20
Контрольна робота 2						Т/20
Всього годин / Балів	107	34	30	36	7	100
8 семестр						
Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лабор.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 3. Економіко-географічна характеристика Північної та Південної Америки						
Тема 23. Північна Америка. США	9	4	2	2	1	УО/ДС/3
Тема 24. Канада	6	2	2	2	-	УО/3
Тема 25. Мексика	6	2	2	2	-	УО/2
Тема. 27. Центральна Америка	6	2	2	2	-	УО/3
Тема 28. Вест-Індія	4	2	-	2	-	ДС/2
Тема 29. Країни Андської групи	5	-	2	2	1	УО/2
Тема 30. Країни Ла-Платської групи	5	2	-	2	1	РП/1
Тема 31. Бразилія	4	-	2	2	-	УО/2
Тема 32. Аргентина	4	-	2	2	-	УО/2
Разом за модулем 3	49	14	14	18	3	20
Змістовий модуль 4. Економіко-географічна характеристика Африки, Австралії та Океанії						
Тема 33. Північна Африка	7	2	2	2	1	УО/2
Тема 34. Західна Африка	6	4	-	2	-	РП/1
Тема 35. Нігерія	4	-	2	2	-	УО/2
Тема 36. Центральна Африка	7	2	2	2	1	УО/2
Тема 37. Східна Африка	6	2	2	2	-	УО/2

Тема 38. Південна Африка	5	2	-	2	1	ІР3/1
Тема. 39. Південно-Африканська Республіка	4	-	2	2	-	УО/2
Тема 40. Австралія	6	2	2	2	-	УО/2
Тема 41. Океанія	6	2	2	1	1	УО/2
Тема 42. Нова Зеландія	3	-	2	1	-	УО/2
Разом за модулем 4	54	16	16	18	4	20
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота 1						Т/30
Модульна контрольна робота 2						Т/30
Всього годин / Балів	103	30	30	36	7	100

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лабор.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
9 семестр						
Змістовий модуль 1. Економіко-географічна характеристика Європи						
Тема. 1. Теоретичні й методологічні основи регіональної економічної і соціальної географії	5	-	-	4	1	РП/2
Тема 2. Політична карта світу	8	2	-	5	1	ІР3/4
Тема.3. Західна Європа	8	-	2	5	1	УО/6
Тема 4. Північна Європа	8	2	-	5	1	РП/3
Тема 5. Південна Європа	8	-	2	5	1	УО/6
Тема 6. Центрально-Східна Європа	8	-	2	5	1	УО/6
Тема 7. Південно-Східна Європа	8	2	-	5	1	РП/3
Разом за модулем 1	53	6	6	34	7	30
Змістовий модуль 2. Економіко-географічна характеристика Азії						
Тема 8. Центральна Азія	10	-	2	7	1	УО/6
Тема 9. Південно-Західна Азія	10	2	-	6	2	РП/6
Тема 10. Південна Азія	10	-	2	7	1	УО/6
Тема 11. Південно-Східна Азія	10	2	-	7	1	П/6
Тема 12. Східна Азія	10	2	-	7	1	РП/6
Разом за модулем 2	50	6	4	34	6	30
Контрольна робота 1						Т/20
Контрольна робота 2						Т/20
Всього годин / Балів	103	12	10	68	13	100
10 семестр						
Змістовий модуль 3. Економіко-географічна характеристика Північної та Південної Америки						
Тема 13. Північна Америка. США	10	2	2	5	1	УО/3
Тема 14. Канада	9	-	2	6	1	УО/3

Тема 15. Мексика	9	-	2	6	1	УО/3
Тема. 16. Центральна Америка і Вест-Індія	7	-	-	6	1	РП/3
Тема 17. Країни Андської групи	9	2	-	6	1	ІРЗ/3
Тема 18. Країни Ла-Платської групи	9	2	-	6	1	РП/3
Разом за модулем 3	53	6	6	35	6	18
Змістовий модуль 4. Економіко-географічна характеристика Африки, Австралії та Океанії						
Тема 19. Північна Африка	10	2	-	6	2	РП/4
Тема 20. Західна Африка	9	-	2	6	1	УО/3
Тема 21. Центральна Африка	9	2	-	6	1	П/3
Тема 22. Східна Африка	9	-	2	6	1	УО/3
Тема 23. Південна Африка	9	-	2	6	1	УО/3
Тема 24. Австралія і Океанія	8	2	-	5	1	П/3
Разом за модулем 4	54	6	6	35	7	22
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота 1						Т/30
Модульна контрольна робота 2						Т/30
Всього годин / Балів	107	12	12	70	13	100

Умовні скорочення:

ДС – дискусія; ДБ – дебати; РП – реферативне повідомлення, ІРЗ – індивідуальна робота здобувача, П – презентація, УО – усне опитування, Т- тести.

6.Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота здобувача полягає у засвоєнні ним навчального матеріалу у позааудиторний час без участі викладача. Питання самостійної роботи оголошуються викладачем як на лекціях, так і під час проведення практичних занять. Оцінювання якості результатів самостійної роботи викладач здійснює під час практичних занять, а також під час консультацій Загалом, основне коло самостійної роботи студента буде стосуватись наступних питань:

№	Назва теми	Кількість годин денна/заочна
1	Методологія та методика регіональних суспільно-географічних досліджень	4/5
2	Закони та закономірності регіональної економічної та соціальної географії	4/5
3	Залежні країни та території на політичній карті світу	4/6
4	Інноваційні та нестандартні типології й класифікації країн світу	4/6
5	Історико-географічне районування світу	4/6
6	Економіко-географічна характеристика Західної Європи.	4/6
7	Економіко-географічна характеристика Північної Європи.	4/6
8	Економіко-географічна характеристика Південної Європи.	4/5
9	Економіко-географічна характеристика Східної (Центральної)	4/6

	Європи.	
10	Економіко-географічна характеристика Південно-Східної Європи.	4/6
11	Економіко-географічна характеристика Центральної Азії.	4/6
12	Економіко-географічна характеристика Південно-Західної Азії.	4/6
13	Економіко-географічна характеристика Південної Азії.	4/6
14	Економіко-географічна характеристика Південно-Східної Азії.	4/6
15	Економіко-географічна характеристика Східної Азії.	4/6
16	Економіко-географічна характеристика Північної Америки.	4/6
17	Економіко-географічна характеристика Центральної Америки.	4/6
18	Економіко-географічна характеристика Південної Америки.	4/6
19	Економіко-географічна характеристика Північної Африки.	4/6
20	Економіко-географічна характеристика Західної Африки.	4/6
21	Економіко-географічна характеристика Центральної Африки.	4/6
22	Економіко-географічна характеристика Східної Африки.	4/6
23	Економіко-географічна характеристика Південної Африки.	4/6
24	Економіко-географічна характеристика Австралії та Океанії.	4/6
Разом		72/138

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти

Для одержання високої рейтингової оцінки здобувачам освіти необхідно: не пропускати навчальні заняття, не запізнюватися на них і не займатися сторонніми справами на заняттях; чітко й вчасно виконувати практичні завдання та завдання для самостійної роботи; виключати мобільний телефон під час занять і під час контролю знань; брати участь у контрольних заходах.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн режимі (змішана форма навчання) за погодженням із деканатом та викладачем курсу.

Оцінювання знань здобувачів з освітнього компонента «Регіональна економічна і соціальна географія» базується на основі Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Волинського національного університету імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3CuizWf>) та здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового контролю знань здобувачів.

Поточним контролем передбачено виконання практичних завдань на практичних заняттях. Під час здійснення контролю за систематичністю та активністю роботи на практичних заняттях враховуються: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на практичних заняттях; активність під час їхнього обговорення; результати виконання і захисту практичних робіт, експрес-контролю тощо. Теми практичних занять сформовані із поєднання усних запитань для обговорення та практичних завдань (розрахунково-аналітичні завдання, складання картосхем, таблиць тощо) та оцінюються у 4 (7

семестр) чи 2 (8 семестр) бали кожне залежно від складності завдань. Максимальні бали можна отримати, якщо дані правильні відповіді на запитання викладача, виконані всі практичні завдання, написані висновки. Тобто, за практичні роботи максимально можна отримати 60 балів (7 семестр) і 40 балів (8 семестр). У 7 семестрі до поточного контролю включено написання двох контрольних робіт у формі тестів, кожен з яких оцінюється в 1 бал. Максимально за кожну контрольну роботу можна отримати по 20 балів.

Підсумковий модульний контроль здійснюється після завершення вивчення тем кожного змістового модуля у 8 семестрі, де формою контролю є екзамен. Здобувачі освіти під час навчального заняття пишуть 2 модульних контрольних робіт у формі тестових завдань, кожне з яких оцінюється в один бал. Максимально за кожну модульну контрольну роботу можна отримати по 30 балів.

Перескладання будь-яких видів робіт з метою підвищення підсумкової модульної оцінки не дозволяється. Заборгованість із змістового модуля повинна бути ліквідована здобувачем у позааудиторний час до початку підсумкового контролю з наступного змістового модуля. Кінцевий термін ліквідації заборгованості з модульного контролю обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

Рейтингова система оцінювання передбачає накопичення балів за різнобічну навчальну діяльність здобувача упродовж семестру, а саме таку, що не передбачена формами поточного контролю. Так, здобувач освіти може отримати додаткові (бонусні) бали за участь у наукових конференціях, олімпіадах, у конкурсах наукових студентських робіт, підготовку наукових публікацій (з тематики освітнього компонента).

Політика щодо академічної доброчесності

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності регламентовані наступними документами: Кодекс академічної доброчесності ВНУ ім. Лесі Українки, Положення про комітет з етики наукових досліджень ВНУ ім. Лесі Українки, Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників ВНУ імені Лесі Українки (https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/normatyvno-pravova-baza/)

Вивчаючи даний освітній компонент, здобувач зобов'язаний самостійно виконувати всі завдання поточного та підсумкового контролю; вказувати джерела, якими послуговувався; додавати їх опис до кожного виду роботи; не поширювати та не копіювати авторські матеріали, не вдаватися до обману та списування; надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної або наукової діяльності. Роботи, у яких виявлено плагіат, так само як і однакові роботи різних здобувачів освіти, не оцінюються.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Поточний контроль засвоєння навчального процесу за темами освітнього компонента здійснюється під час проведення практичних занять згідно з розкладом.

Якщо здобувач освіти отримав бал за темою освітнього компонента менший за максимальний, він має право лише один раз повторно скласти поточний контроль за темою (усна відповідь та виконання завдань).

Зараховується найвищий результат. Скласти поточний контроль за темою можна на консультації у вільний від аудиторних занять час.

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), він має право на консультаціях, а також з використанням ресурсів електронного курсу на платформі Moodle, відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється централізовано для усіх здобувачів освіти у визначений викладачем час. З графіком консультацій можна ознайомитися на кафедрі та на електронному курсі на платформі Moodle. Кінцевий термін перескладання та ліквідації заборгованості обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

У разі здобуття здобувачем навичок і умінь у неформальній та/або інформальній освіті порядок і процедура їх визнання регламентується відповідним Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3WUSIPu>), згідно з яким здобувачам можуть бути зараховані результати такого навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають одному заліковому модулю загалом (але не більше 6 кредитів за навчальний рік) до початку вивчення освітнього компоненту.

Здобувач, який проходить підготовку з використанням елементів дуальної освіти, повинен чітко дотримуватися індивідуального плану відповідно до Положення про підготовку здобувачів освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти (<https://bit.ly/3Qn1ByM>). Знання, уміння, компетентності здобувачів оцінюються представниками закладу чи підприємства (де здобувач набуває певної кваліфікації на основі договору) та викладачем університету.

V. Підсумковий контроль

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється за результатами поточного й підсумкового контролю в діапазоні від 0 до 100 балів.

У **7 семестрі** формою підсумкового контролю є залік. Залік виставляється за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав усі види запланованої навчальної роботи протягом семестру: аудиторної роботи під час практичних занять, самостійної роботи, контрольних робіт.

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку йому записується у відомість сума поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості – 100 балів.

У **8 семестрі** формою підсумкового контролю є іспит. Якщо підсумкова

оцінка (бали) з освітнього компонента як сума поточних підсумкових модульних оцінок становить не менше як 75 балів, то, за згодою здобувача освіти, вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з освітнього компонента. Така оцінка виставляється у день проведення екзамену за умови обов'язкової присутності здобувача.

У випадку незадовільної екзаменаційної оцінки, або за бажанням підвищити рейтинг, здобувач складає іспит. При цьому бали, набрані за результатами підсумкових модульних контрольних робіт, анулюються. Структуру, питання та критерії оцінювання екзамену викладач повідомляє не пізніше, ніж за 2 тижні до початку заліково-екзаменаційної сесії.

Здобувачі, які не склали екзамен, повинні перескласти його. Перескладання екзамену відбувається не більше двох разів: один раз – викладачеві, другий раз – комісії, яка створюється деканатом факультету.

Екзаменаційна оцінка визначається в балах (від 0 до 60) за результатами виконання екзаменаційних завдань, які містяться в екзаменаційних білетах. Кожен білет містить 2 питання, кожне з яких максимально оцінюється в 30 балів. Екзамен проводиться в усній формі. В цьому випадку підсумкова семестрова оцінка визначається як сума поточної семестрової та екзаменаційної оцінок в балах, за національною шкалою та за шкалою ECTS. Оцінка за освоєння освітнього компонента виставляється згідно шкали оцінювання.

Питання, які виносяться на залік:

1. Об'єкт, предмет і завдання регіональної економічної і соціальної географії.
2. Історичні аспекти розвитку регіональної економічної і соціальної географії.
3. Схема вивчення регіонів і країн світу.
4. Політико-територіальні утворення на політичній карті світу.
5. Кількісні і якісні зміни на політичній карті світу.
6. Класифікації країн світу за різними ознаками.
7. Типізація країн світу за рівнем соціально-економічного розвитку.
8. Міжнародні організації.
9. Історико-географічні макрорегіони світу.
10. Загальна характеристика господарства країн Західної Європи.
11. Економіко-географічна характеристика Німеччини.
12. Економіко-географічна характеристика Франції.
13. Економіко-географічна характеристика Великобританії.
14. Місце країн Північної Європи у міжнародному територіальному поділі праці.
15. Загальні особливості соціально-економічного розвитку країн Південної Європи.
16. Економіко-географічна характеристика Італії.
17. Сучасний стан та проблеми розвитку господарського комплексу країн Центрально-Східної Європи.
18. Економіко-географічна характеристика Польщі.
19. Економіко-географічна характеристика країн Балтії.

20. Сучасний стан та проблеми розвитку господарського комплексу країн Південно-Східної Європи.
21. Особливості соціально-економічного розвитку країн Центральної Азії.
22. Особливості соціально-економічного розвитку країн Південно-Західної Азії.
23. Економіко-географічна характеристика країн Закавказзя.
24. Економіко-географічна характеристика країн Перської затоки.
25. Сучасний стан та проблеми розвитку господарського комплексу країн Південної Азії.
26. Економіко-географічна характеристика Індії.
27. Роль і місце країн Південно-Східної Азії у міжнародному територіальному поділі праці.
28. Загальні особливості соціально-економічного розвитку країн Східної Азії.
29. Економіко-географічна характеристика Китаю.
30. Економіко-географічна характеристика Японії.

Питання, які виносяться на екзамен:

1. Загальна характеристика регіону Північна Америка (Англо-Америка).
2. Природно-ресурсний потенціал і населення США.
3. Історико-географічні особливості формування території США.
4. Загальні особливості соціально-економічного розвитку США.
5. Промисловість та сільське господарство США.
6. Транспортна система та соціальна сфера США.
7. Внутрішні відмінності США.
8. Зовнішньоекономічні зв'язки США.
9. Головні риси розвитку і розміщення господарства Канади.
10. Природно-ресурсний потенціал і населення Канади.
11. Внутрішні відмінності Канади.
12. Загальна характеристика господарства країн Латинської Америки.
13. Соціально-економічна характеристика країн Центральної Америки.
14. Соціально-економічна характеристика країн Вест-Індії.
15. Економіко-географічна характеристика Мексики.
16. Економіко-географічна характеристика Бразилії.
17. Економіко-географічна характеристика Аргентини.
18. Загальні особливості розвитку і розміщення господарства Андських країн.
19. Загальна характеристика населення і господарства країн Північної Африки.
20. Порівняльна економіко-географічна характеристика Єгипту та Алжиру.
21. Особливості та проблеми розвитку і розміщення господарства Західної Африки.
22. Економіко-географічна характеристика Нігерії.
23. Особливості та проблеми розвитку і розміщення господарства Центральної Африки.
24. Економіко-географічна характеристика ДР Конго.
25. Особливості розвитку і розміщення господарства країн Східної Африки.

26. Порівняльна економіко-географічна характеристика Кенії і Танзанії.
27. Загальна характеристика населення і господарства країн Південної Африки.
28. Економіко-географічна характеристика ПАР.
29. Природно-ресурсний потенціал і населення Австралії.
30. Історико-географічні особливості формування території Австралії.
31. Головні риси розвитку і розміщення господарства Австралії.
32. Внутрішні відмінності Австралії.
33. Особливості та проблеми розвитку господарства країн Океанії.
34. Економіко-географічна характеристика Нової Зеландії.

VI. Шкала оцінювання знань здобувачів освіти

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS		Оцінка для заліку
		оцінка	пояснення	
90-100	Відмінно	A	відмінне виконання	зараховано
82-89	Дуже добре	B	вище середнього рівня	
75-81	Добре	C	загалом хороша робота	
67-74	Задовільно	D	непогано	
60-66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям	
1-59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Методичне забезпечення курсу

1. Мандрик І. П. Регіональна економічна і соціальна географія : конспект лекцій. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2021. 261 с.
2. Мандрик І. П. Регіональна економічна і соціальна географія : методичні рекомендації до виконання практичних робіт. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2021. 88 с.
3. Мандрик І. П. Мандрик І. П., Маковецька Л. О. Регіональна економічна і соціальна географія світу (1 частина): дистанційний курс в системі Moodle. URL: <https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=1262>
4. Мандрик І. П., Маковецька Л. О. Регіональна економічна і соціальна географія світу (2 частина): дистанційний курс в системі Moodle. URL: <https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=1262>

Основна

1. Барановський М. О. Економічна і соціальна географія зарубіжних країн (Азія). Ніжин: Ніжин. держ. пед. ун-т ім. М. Гоголя. 2001. 166 с.
2. Безуглий В. В. Економічна і соціальна географія зарубіжних країн : навч. посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2005. 704 с.

3. Безуглий В.В., Козинець С. В. Регіональна економічна і соціальна географія світу: навч. посіб. Вид. 2-ге, доп., перероб. Київ: ВЦ «Академія», 2007. 688 с.
4. Безуглий В. В., Козинець С. В. Регіональна економічна та соціальна географія світу : посібник. Київ: Вид. центр «Академія», 2003. 688 с.
5. Блій Г. де, Муллер П., Шаблій О. Географія: світи, регіони, концепти : пер. з англ. Київ: Либідь, 2004. 740 с.
6. Економічна і соціальна географія світу: навч. посіб. / за ред. С. Кузика. Львів: Світ, 2002. 672 с.
7. Книш М. М. Економічна і соціальна географія країн, що розвиваються : навч. посіб. Львів: ЛНУ, 2006. 264 с.
8. Масляк П. О. Країнознавство : підручник. Київ: Знання, 2008. 292 с.
9. Смаль І. В., Дмитренко О. Г. Економічна і соціальна географія Північної та Латинської Америки : навч.-метод. посіб. Ніжин : НДПУ, 2002. 83 с.
10. Цепенда М. М. Суверенні держави світу: суспільно-географічний довідник. Чернівці: ЧНУ ім. Ю.Федьковича, 2018. 226 с.
11. Шаблій О., Кузик С., Книш М., Ровенчак І., Анісімова Г. Економічна і соціальна географія світу : навч. посібник. 2-ге вид., зі змінами. Львів : Світ, 2005. 672 с
12. Юрківський В. М. Регіональна економічна і соціальна географія. Зарубіжні країни : підручник. Київ: Либідь, 2000. 416 с.

Додаткова

1. Австралія : навч. посіб. до курсу «Країнознавство» / Н. М. Жилко (уклад.), В. П. Коваленко (уклад.). Ніжин : НДУ, 2006. 144 с.
2. Бірдсалл С. С., Флорін Д. Географія США. Київ, 2000. 208 с.
3. Дахно І. І., Тимофіїв С. М. Країни світу : довідник. Київ: МАПА, 2005. 608 с.
4. Дорошко М. С., Кривонос Р. Д., Крижанівський В. П., Сербіна Н. Ф. Країнознавство. Країни СНД, Європи і Північної Америки. Київ : Ніка, 2009. 312 с.
5. Дубович І. Країнознавчий словник-довідник. 5-те вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2008. 839 с.
6. Жилко Н. М. Сполучені Штати Америки : навч. посіб. до курсу «Країнознавство». Ніжин : НДПУ ім. М.Гоголя, 2003. 250 с.
7. Жилко Н. М., Коваленко В. О. Канада : навч. посібник до курсу «Країнознавство» . Ніжин : Вид-во НДПУ ім. М. Гоголя, 2003. 175 с.
8. Ігнат'єв П. М. Країнознавство. Країни Азії : навч. посіб. Чернівці : Книги – ХХІ, 2004. 384 с.
9. Книш М. М. Бразилія: суспільно-географічна характеристика : навч. посібник. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2001. 148 с.
10. Країнознавча характеристика Чеської Республіки : кол. моногр. / В. Й. Лажнік, І. П. Мандрик, В. О. Патійчук та ін. ; за наук. ред. В. Й. Лажніка. Луцьк : Вежа-Друк, 2015. 668 с.
11. Луцишин П. В., Клімонт Ю. Д., Федонюк С. В. Географія продуктивних сил Польщі: навч. посіб. Луцьк: Ред.-вид. відд. «Вежа»

Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2000. 356 с.

12. Мальська М. П., Антонюк Н. В., Занько Ю. С., Ганич Н. М. Країнознавство: теорія та практика : підручник. Київ : ЦУЛ, 2012. 528 с.

13. Мандрик І. Особливості регіонального розвитку продуктивних сил Польщі. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Сер.: Географічні науки.* 2018. № 10 (383). С. 87-92.

14. Мандрик І., Карасійчук Т. Просторові відмінності в процесах відтворення населення Західної Африки. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Сер.: Географічні науки.* 2019. № 1 (385). С. 34-39.

15. Мандрик І., Мельничук А. Регіональні аспекти розвитку сільського господарства Бразилії. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Сер.: Географічні науки.* 2019. № 1 (385). С. 39-44.

16. Стадник О. Г. Країнознавство. Ч. 2 : Європа. Харків : Вид. група «Основа», 2013. 95 с.

17. Стадник, О. Г. Країнознавство. Ч. 1 : Європа. Харків : Вид. група «Основа», 2013. 110 с.

18. Турчин Я. Б., Дорош Л. О., Горбач О. Н. Країнознавство : навч. посібник. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2012. 276 с.

Інтернет-ресурси

1. Countryeconomy : *веб-сайт*. URL : <https://countryeconomy.com>.

2. Econ Stats : The Economic Statistics and Indicators Database: *веб-сайт*. URL : <http://www.economywatch.com/economic-statistics>.

3. Eurostat : *веб-сайт*. URL : <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>.

4. Human Development Reports: *веб-сайт*. URL : <http://hdr.undp.org/en/2018-update>.

5. International Labour Organization : *веб-сайт*. URL : <https://www.ilo.org/global/statistics-and-databases/lang--en/index.htm>.

6. NationMaster : *веб-сайт*. URL : <https://www.nationmaster.com>.

7. The International Monetary Fund (IMF) : *веб-сайт*. URL: <https://www.imf.org>.

8. The Observatory of Economic Complexity : *веб-сайт*. URL : <https://atlas.media.mit.edu>.

9. The World Factbook : *веб-сайт*. URL : <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook>.

10. Trading Economics : *веб-сайт*. URL : <https://tradingeconomics.com>.

11. Trading Economics : *веб-сайт*. URL : <https://tradingeconomics.com>.

12. World Bank Open Data : *веб-сайт*. URL : <https://data.worldbank.org>.